Bijlage 2 – Overige moties en toezeggingen

1. Motie leerrecht voor jongeren in de gesloten jeugdhulp
Conform de motie Synhaeve (D66)[1] is onderzoek gedaan of er een proef gestart kan worden in het werken met leerrecht voor jongeren in de gesloten jeugdhulp. Deze jongeren hebben evenzeer recht op onderwijs en ontwikkeling. Omdat verschillende betrokkenen, waaronder scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten, zo nu al inzetten op zo passend mogelijk onderwijs voor elke jeugdige, wordt invulling gegeven aan het leerrecht van de jeugdige. Tegelijkertijd blijkt uit gesprekken met deze partijen dat er nog steeds knelpunten bestaan. Bijvoorbeeld door de kleine groepen, het veranderende karakter van de jeugdzorg en verschillen tussen onderwijs- en zorgsystemen is het bieden van een ononderbroken onderwijsaanbod niet altijd vanzelfsprekend. Daarom erkennen OCW en VWS dat er extra stappen nodig zijn en werken we samen met veldpartijen aan het uitwerken van oplossingsrichtingen. Bijvoorbeeld via het versterken van onderwijs-zorgalternatieven en verbeteren van de samenwerking met het mbo.

2. Rommelpotje
Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim op 26 maart jl. heeft uw Kamer vragen gesteld over inzet van de middelen vanuit de Regeling ondersteuning en preventie thuiszittende jongeren (het 'rommelpotje'). Op basis van deze regeling kunnen in de jaren 2025 tot en met 2028 regionaal extra initiatieven worden ondernomen om leerlingen die niet naar school gaan (ook als zij niet ingeschreven staan op school) terug te leiden naar het onderwijs of leerlingen die dreigen uit te vallen tijdelijk extra te ondersteunen. Zoals eerder met uw Kamer gewisseld[2] konden coalities van samenwerkingsverbanden een aanvraag doen voor de inzet van activiteiten. Er is in totaal 24 miljoen euro beschikbaar voor de regeling. Nagenoeg alle samenwerkingsverbanden (149 van de 151) nemen deel aan een dergelijke coalitie, waardoor nagenoeg alle middelen worden uitgekeerd.

Uw Kamer vroeg of de aangevraagde middelen ook daadwerkelijk worden gebruikt voor de inzet van niet-bekostigde initiatieven. De aanvragen laten hierover een divers beeld zien. Sommige coalities kiezen er primair voor om zelf extra activiteiten te ondernemen in het kader van deze regeling of om voorheen reeds bestaande initiatieven uit te breiden en voor meer jongeren in te zetten. Andere coalities zetten meer in op de inzet van externe partijen, zoals Digibende. Omdat de activiteiten op dit moment in uitvoering zijn is nog geen zicht op de realisatie. Na afloop van de subsidieperiode is er een evaluatie.

3. Toezicht samenwerkingsverbanden
De onderwijsinspectie houdt toezicht op de samenwerkingsverbanden aan de hand van een specifiek waarderingskader. Daarmee gaat de onderwijsinspectie na in welke mate samenwerkingsverbanden erin slagen hun wettelijke opdracht en taken vervullen. Er wordt, doorgaans eens in de vier jaar, onder meer gekeken of er sprake is van een dekkend netwerk, of het bestuur van een samenwerkingsverband de kwaliteit van het samenwerkingsverband borgt en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Hierbij staan het ondersteuningsplan en het jaarverslag centraal.

In de periode 2022-2025 vond bij 132 samenwerkingsverbanden een bestuursonderzoek plaats. Ongeveer een kwart (po) tot een derde (vo) van deze samenwerkingsverbanden kreeg het eindoordeel onvoldoende. Deels gaat het om tekortkomingen in het dekkend netwerk, maar ook om tekortkomingen in de sturing en de verantwoording. Stelt de onderwijsinspectie tekortkomingen vast, dan geeft ze herstelopdrachten. Ruim 80% van de samenwerkingsverbanden waar in de afgelopen 10 jaar een herstelonderzoek plaatsvond, voldeed bij dat onderzoek weer aan de basiskwaliteit. Specifiek voor het dekkend netwerk geldt dat samenwerkingsverbanden met tekortkomingen deze bijna allemaal hadden opgelost bij het herstelonderzoek. Er zijn tot op heden geen financiële sancties opgelegd.[3]

4. Onderwijsaanbod justitiële jeugdinstellingen

[1] Kamerstukken II, 2023–2024, 31 839, nr. 1007.
[2] Kamerstukken II, 2024-2025, 31 497, nr. 497.
[3] Kamerstukken 36800-VIII, nr. 146. *De Staat van het Onderwijs 2026*. De Staat van het Onderwijs 2026 | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Naar aanleiding van het rapport van de Onderwijsraad naar het onderwijs in justitiële jeugdinstellingen van vorig jaar[4], waarin naar voren komt dat het onderwijsaanbod niet aansluit op de onderwijsbehoefte van de jongeren die daar verblijven, is een flitspeiling onder de jongeren naar de actuele onderwijsbehoeften gedaan (bijlage 13). De resultaten worden meegenomen in een bredere herbezinning van de huidige opgave van de JJI's, dat samen met het ministerie van JenV en DJI is opgepakt en waarover naar verwachting in het eerste kwartaal van 2027 aan de Tweede Kamer wordt gerapporteerd.

5. Ontwikkelingen betreffende leermiddelen voor het gespecialiseerd onderwijs
Tijdens het debat over digitalisering, leermiddelen en ondersteuningsstructuur in het funderend onderwijs op 9 april jl. heb ik toegezegd uw Kamer voor het commissiedebat passend onderwijs d.d. 27 mei te informeren over leermiddelen voor het gespecialiseerd onderwijs. Om ervoor te zorgen dat leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte beschikken over passend lesmateriaal, wordt via het Nationaal Groeifondsprogramma Impuls Open Leermateriaal (IOL) tot 2030 ingezet op een brede kwaliteitsimpuls in het funderend onderwijs. IOL werkt samen met de Sectorraad GO (via GOpen) en Neon aan de ontwikkeling, beschikbaarheid, implementatie en het gebruik van open leermateriaal voor leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs. GOpen zet vooral in op modulaire leermaterialen voor leerroute 1 t/m 4 en Neon op het combineren en arrangeren van methodisch materiaal voor de hogere leerroutes, waarbij expertise via de Sectorraad GO wordt benut. Neon verzorgt daarnaast de structurele (door-)ontwikkeling en het beheer van het leermateriaal, ook na 2030.

Een verbeterde toegankelijkheid van leermiddelen, waaronder lesmethodes, toetsen, portals en leerlingadministratiesystemen, is een verbetering voor álle leerlingen en draagt daarmee bij aan inclusief onderwijs. Om te waarborgen dat toegankelijkheid wordt meegenomen in de beoordeling van de kwaliteit van leermiddelen, wordt dit een aspect binnen het kwaliteitskader Leermiddelen dat wordt opgeleverd in juni 2026. Ook deel ik na de zomer met uw Kamer de uitkomst van de nulmeting naar de toegankelijkheid van leermiddelen. Op basis van dit onderzoek verken ik beleidsopties om toegankelijke leermiddelen de standaard te maken en zo bij te dragen aan inclusief onderwijs in 2035. Daarmee geef ik tevens gehoor aan de moties Ceder.[5]

6. Ondersteunen van leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte en de werkdruk en het ziekteverzuim van onderwijspersoneel in het praktijkonderwijs (pro)
In het commissiedebat praktijkonderwijs en vmbo van 22 april jl. heb ik toegezegd terug te komen op het ondersteunen van leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte en op de werkdruk en het ziekteverzuim van onderwijspersoneel in het praktijkonderwijs (pro).[6] Uit de Staat van het Praktijkonderwijs die jaarlijks wordt uitgegeven door de Sectorraad Praktijkonderwijs, blijkt dat het praktijkonderwijs samen met het vmbo te maken heeft met het hoogste personeelsverzuim binnen het voortgezet onderwijs (6,4% pro, 6,4% vmbo, gemiddeld 6,0%).[7] Ook geven de pro-scholen aan een toename van het aantal zorgleerlingen, met name uit het voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo en nieuwkomers te ervaren en dat de werkdruk daardoor toeneemt. Dit is zorgelijk en vraagt om inzet:

- Onderzoek naar de leerlingpopulatie van de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo en de populatie binnen het praktijkonderwijs, en de veranderende vraag naar ondersteuning en zorg voor deze leerlingen. Hier informeer ik uw Kamer in de loop van 2027 over.
- Met betrekking tot nieuwkomers wordt er in samenwerking met de Sectorraad Praktijkonderwijs gewerkt aan een onderzoek om een scherper beeld te krijgen naar de doorverwijzingen vanuit de internationale schakelklassen (isk) naar het praktijkonderwijs.

7. Wetsvoorstel onderwijsondersteuning zieke leerlingen en leerlingen met post-covid
In het debat over het *wetsvoorstel Onderwijsondersteuning zieke leerlingen* (ozl) van 3 december 2025 is toegezegd terug te komen op hoe de maatregelen uit de w*et Onderwijsondersteuning zieke leerlingen* uit zullen pakken voor kinderen met long covid.[8,9] Scholen met een leerling met post-

[4] Onderwijsraad (2025), *Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen*. Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen | Onderwijsraad
[5] Kamerstukken II, 2024-2025, 36 600 VII-62 en Kamerstukken II, 2025-2026, 36 800 VIII-120
[6] Hiermee wordt de toezegging TZ202604-166 afgedaan.
[7] Sectorraad Praktijkonderwijs (2026), *Staat van het Praktijkonderwijs 2026.* Staat van het Praktijkonderwijs 2026
[8] TZ202512-021.
[9] Eerst werd er gesproken over 'long covid', omdat de klachten 'langdurig' duren. Maar na de langdurige klachten blijven als infectie al voorbij is. Daarom is de term 'post-covid' meer passend. Post-covid | RIVM

covid kunnen ondersteuning krijgen van een consulent ozl in hun eigen regio. Zij geven advies en ondersteuning, bijvoorbeeld bij het maken van een onderwijsprogramma op maat. Ziezon[10] heeft over leerlingen met post-covid (voorheen long covid) ook een brochure ontwikkeld voor scholen en leraren.[11] De meeste leerlingen met post-covid zijn echter al langdurig ziek, terwijl ozl zich richt op ondersteuning van scholen in de eerste periode van ziekte. Langdurig zieke leerlingen vallen onder het stelsel van passend onderwijs. Dat betekent dat de school deze leerlingen een passend onderwijs moet bieden, al dan niet met hulp van het samenwerkingsverband. Het wetsvoorstel onderwijsondersteuning zieke leerlingen wijzigt de rol van de consulenten ozl en de verantwoordelijkheidsverdeling rond passend onderwijs niet. Wel wordt met het wetsvoorstel beter geborgd dat scholen met zieke leerlingen in alle regio's dezelfde kwaliteit van onderwijsondersteuning kunnen krijgen vanuit een landelijke stichting voor ozl.

8. Leerlingenvervoer

Tijdens de begrotingsbehandeling van OCW heb ik toegezegd dat ik bij het opstellen van de werkagenda leerlingenvervoer verschillende opties uit zal werken, waaronder het stoppen met aanbesteden, en de Tweede Kamer hier voor de zomer van 2026 over informeer.[12] Het ministerie van OCW is met onder anderen de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs, LBVSO, Ouders & Onderwijs en de VNG aan de slag gegaan met de werkagenda leerlingenvervoer. In de werkagenda zijn drie actielijnen gedefinieerd welke in werkgroepen zullen worden uitgewerkt:

1. Er wordt verkend hoe vervoer een plek kan hebben in of rond het onderwijs (TLV);
2. Er wordt gezamenlijk een kwaliteitskader opgesteld om goed leerlingenvervoer vast te stellen. Dit wordt getoetst aan het beschikbare financiële kader van de gemeenten;
3. Er wordt verkend hoe het leerlingenvervoer beter inzichtelijk kan worden.

Daarnaast worden de mogelijkheden rondom het aanbesteden en inbesteden van het leerlingenvervoer onderzocht in de werkgroepen.

[10] Het netwerk van consulenten ozl.
[11] Post-Covid syndroom - Ziezon
[12] TZ202602-080.